

Polisi Mamolaeth Caffi'r Hen Gapel

Dyddiad y Polisi: Mai 2025

Adolygiad: Mai 2026

- 1.1 Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl weithwyr Wace Chester CIC sy'n bwriadu cymryd absenoldeb mamolaeth. Mae hyn yn cynnwys staff ar contractau llawn amser, rhan amser, dros dro neu dymor penodol. Nid yw'n berthnasol i weithwyr asiantaeth nac i contractwyr hunangyflogedig.
- 1.2 Mae absenoldeb mamolaeth yn amser i ffwrdd â thâl i'ch cefnogi pan fyddwch chi'n feichiog a byddwch chi'n cymryd amser i ffwrdd o'r gwaith i roi genedigaeth a gofalu am eich plentyn.

Mae'r polisi hwn yn disgrifio:

- Ein polisi ar absenoldeb a thâl mamolaeth
- Yn ôl y gyfraith, yr hyn sydd angen i'r ddau ohonom ei wneud cyn, yn ystod ac ar ôl i chi gymryd absenoldeb mamolaeth
- Sut rydym yn casglu ac yn storio data personol wrth reoli absenoldeb mamolaeth

Mae hefyd yn darparu canllawiau sylfaenol ar iechyd a diogelwch wrth weithio pan fyddwch chi'n feichiog.

2 Cyn Cymryd Absenoldeb Mamolaeth

- 2.1 **Dweud wrth eich Rheolwr.** Unwaith y byddwch chi'n gwybod eich bod chi'n feichiog, rhaid i chi ddweud wrthym ni o leiaf 15 wythnos cyn eich dyddiad geni disgwyledig. Ond mae'n ddefnyddiol dweud wrth eich rheolwr cyn gynted â phosibl. Bydd hyn yn ein helpu i asesu unrhyw risgiau iechyd a diogelwch i chi neu'ch babi ac egluro'ch hawliau i absenoldeb a thâl mamolaeth.

Beth bynnag, os gwelwch yn dda:

- Hysbysu ni yn ysgrifenedig
- Darparwch gopi o'ch ffurflen MAT B1 unwaith y byddwch wedi'i chael
- Rhowch wybod i ni pryd rydych chi'n disgwyl dechrau eich absenoldeb mamolaeth

Gallwch newid y dyddiad cychwyn hwn os byddwch yn rhoi o leiaf 28 diwrnod o rybudd i ni yn ysgrifenedig.

- 2.2 **Eich Ffurflen MAT B1.** Mae'r MAT B1 yn ffurflen wedi'i llofnodi gan feddyg neu fydwaig sy'n cadarnhau eich wythnos ddisgwyliedig o enedigaeth. Os na chewch eich MAT B1, gofynnwch i'ch meddyg neu fydwaig am gopi.

3 **Eich Hawliau O Dan y Polisi Hwn**

- 3.1 **Gofal Cyn Geni.** Yn ystod eich beichiogrwydd, bydd eich meddyg neu fydwaig yn gwneud apwyntiadau rheolaidd gyda chi ar gyfer archwiliadau, sganiau a phroffion. Gelwir y rhain yn apwyntiadau cynenedigol. Gallwch gymryd amser rhesymol i ffwrdd o'r gwaith â thâl i fynychu'r apwyntiadau hyn, waeth beth fo hyd eich gwasanaeth neu'r oriau rydych chi'n eu gweithio. Ni fydd disgwyl i chi wneud iawn am yr amser hwn.

Rhowch gymaint o rybudd â phosibl i'ch rheolwr o'ch apwyntiadau. Ar ôl eich apwyntiad cyntaf, dangoswch eich cerdyn apwyntiad o'r ysbyty neu'r clinig i'ch rheolwr.

- 3.2 **Absenoldeb Mamolaeth.** Gallwch gymryd hyd at 52 wythnos o absenoldeb mamolaeth. Mae hyn yn cynnwys 26 wythnos o absenoldeb mamolaeth cyffredin (OML) ynghyd â 26 wythnos o absenoldeb mamolaeth ychwanegol (AML). Mae gennych yr hawl i ddychwelyd i'r gwaith ar ddiwedd eich OML neu AML. Mae'r hawl hon yn berthnasol i bob gweithiwr sy'n cymryd absenoldeb mamolaeth, waeth pa mor hir rydych chi wedi gweithio i ni neu faint o oriau rydych chi'n eu gweithio bob wythnos. Gallwch ddechrau eich absenoldeb mamolaeth unrhyw bryd yn yr 11 wythnos cyn eich dyddiad geni. Yn ôl y gyfraith, rhaid i chi gymryd o leiaf pythefnos o absenoldeb mamolaeth yn syth ar ôl i chi roi genedigaeth.

- 3.3 **Absenoldeb salwch yn ystod eich beichiogrwydd neu absenoldeb mamolaeth.** Os na allwch weithio oherwydd salwch sy'n gysylltiedig â beichiogrwydd yn ystod y pedair wythnos cyn eich dyddiad geni, bydd eich cyfnod mamolaeth yn dechrau ar unwaith. Os ydych chi i ffwrdd yn sâl oherwydd salwch nad yw'n gysylltiedig â beichiogrwydd, bydd yn cyfrif fel absenoldeb salwch yn y ffordd arferol. Bydd unrhyw absenoldeb salwch

sy'n gysylltiedig â beichiogrwydd a gymerir cyn yr amser hwn yn cael ei drin fel absenoldeb salwch yn y ffordd arferol.

- 3.4 **Genedigaethau cynnar.** Os bydd eich babi yn cyrraedd cyn y dyddiad dechrau a gynlluniwyd ar gyfer eich absenoldeb mamolaeth, bydd eich absenoldeb mamolaeth yn dechrau'r diwrnod ar ôl i'ch babi gael ei eni.

3.5 **Tâl Mamolaeth**

Rydych chi'n gymwys i dderbyn 39 wythnos o dâl mamolaeth statudol os:

- rydych chi wedi gweithio'n barhaus i ni am o leiaf 26 wythnos ar ddiwedd yr wythnos gymhwyso (y 15fed wythnos cyn y disgwylir i'ch babi gael ei eni)
- mae eich enillion cyfartalog yn hafal i neu'n uwch na'r terfyn enillion isaf a osodir gan y llywodraeth bob blwyddyn dreth (£123 yr wythnos ar hyn o bryd)
- rydych chi wedi darparu ffurflen MAT B1 yn nodi eich dyddiad dyledus
- rydych chi'n dal yn feichiog 11 wythnos cyn eich dyddiad geni disgwyledig (neu eisoes wedi rhoi genedigaeth).

Mae cyfraddau wedi'u pennu gan y gyfraith ac maent yn amodol ar ddiyniadau treth ac yswiriant gwladol. Yn ystod chwe wythnos gyntaf y cyfnod 39 wythnos hwn, telir tâl mamolaeth statudol ar 90% o'ch enillion wythnosol cyfartalog. Ar ôl hyn byddwch yn derbyn y gyfradd mamolaeth statudol wythnosol is (£184.03 ar hyn o bryd) neu 90% o'ch enillion wythnosol cyfartalog, pa un bynnag sydd isaf. Cyfrifir eich enillion wythnosol cyfartalog dros yr wyth wythnos hyd at ddiwedd eich wythnos gymhwyso.

Os nad oes gennych hawl i dâl mamolaeth statudol, byddwn yn rhoi ffurflen tâl mamolaeth statudol 1 i chi er mwyn i chi allu hawlio lwfans mamolaeth yn lle. Y gyfradd gyfredol ar gyfer lwfans mamolaeth yw £184.03 yr wythnos.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn:

Lwfans Mamolaeth: <https://www.gov.uk/maternity-allowance>

Tâl Mamolaeth: <https://www.gov.uk/maternity-pay-leave>

3.6 **Absenoldeb a Thâl Rhiant a Rennir.**

Os ydych chi'n bodloni'r meini prawf cymhwysedd, gallwch ddewis dod â'ch absenoldeb mamolaeth i ben a thalu'n gynnar a rhannu'r gweddill gyda'ch cyd-riant. Gelwir hyn yn absenoldeb rhiant a rennir.

Mae absenoldeb rhiant a rennir yn caniatáu i rieni ddewis sut i rannu gofal eu plentyn yn ystod y flwyddyn gyntaf ar ôl genedigaeth neu fabwysiadu. Ei nod yw rhoi mwy o hyblygrwydd i rieni wrth ystyried y ffordd orau o ofalu am eu plentyn, a meithrin perthynas ag ef.

Mae manylion i'w gweld yn ein Polisi Absenoldeb Rhiant a Rennir.

4 Yn ystod Absenoldeb Mamolaeth

4.1 Cadw mewn Cysylltiad

Cyn eich absenoldeb mamolaeth, bydd eich rheolwr yn gofyn i chi faint o gyswllt hoffech chi ei gael â'r gwaith tra byddwch chi ar absenoldeb. Er enghraifft, efallai y byddwch yn gofyn am gael eich anfon:

- nodiadau o gyfarfodydd pwysig
- manylion swyddi gwag mewnol
- manylion cyhoeddiadau pwysig
- manylion newidiadau sylweddol i'r ffordd rydym yn gweithio
- manylion newidiadau i strwythur y tîm
- manylion cyrsiau hyfforddi defnyddiol

Efallai y bydd achlysuron pan fydd angen i ni gysylltu â chi, hyd yn oed os ydych chi wedi dweud wrthym nad ydych chi eisiau i ni gysylltu â chi. Yn yr amgylchiadau hyn, dim ond os oes gwybodaeth arwyddocaol a allai effeithio arnoch chi y byddwn ni mewn cysylltiad. Er enghraifft, os ydym ni'n cynnig newidiadau i'ch swydd.

4.2 Diwrnodau Cadw mewn Cysylltiad (KIT)

Gallwch weithio hyd at 10 diwrnod cadw mewn cysylltiad (KIT) yn ystod eich absenoldeb mamolaeth.

Wrth gytuno ar ddiwrnodau KIT, rhaid i chi a'ch rheolwr gytuno ar y math o waith, y gyfradd gyflog a'r hyd ymlaen llaw. Byddwch naill ai'n cael tâl mamolaeth statudol am ddiwrnod KIT neu byddwn yn ychwanegu at hyn i'ch cyfradd dydd arferol.

4.3 Effaith ar fuddion cytundebol

Mae eich telerau ac amodau cyflogaeth yn aros yr un fath pan fyddwch chi'n cymryd absenoldeb mamolaeth neu absenoldeb rhiant a rennir, ac eithrio'r telerau sy'n ymwneud â chyflog. Yn lle eich cyflog arferol, byddwch chi'n derbyn tâl mamolaeth.

Pan fyddwch chi'n dychwelyd i'r gwaith, byddwch chi'n derbyn unrhyw gynnydd cyflog (neu delerau ac amodau eraill) y byddech chi wedi'i

dderbyn pe byddech chi wedi bod yn y gwaith. Gall hyn hefyd arwain at ailgyfrifo'ch hawliau tâl mamolaeth statudol.

4.4 Gwyliau Blynyddol. Byddwch yn parhau i gronni gwyliau blynyddol yn ystod eich absenoldeb mamolaeth. Gallwch gymryd unrhyw wyliau blynyddol sydd gennych fel bloc, naill ai yn syth cyn neu ar ôl eich absenoldeb mamolaeth, neu gyfuniad o'r ddau. Os cymerwch y gwyliau blynyddol cyn eich absenoldeb mamolaeth ac ymddiswyddwch yn ystod absenoldeb mamolaeth, efallai eich bod wedi cymryd mwy o wyliau nag y mae gennych hawl iddynt. Os felly, efallai y byddwn yn cymryd y swm cyfatebol o'ch cyflog terfynol. Fel arall, efallai y byddwn yn cytuno ar gynllun ad-dalu gyda chi.

4.5 Cynllun Pensiwn. Os ydych chi'n aelod o'r cynllun pensiwn, byddwn ni'n parhau i wneud cyfraniadau pensiwn cyflogwr yn ystod absenoldeb mamolaeth statudol â thâl, yn seiliedig ar eich cyflog arferol. Bydd unrhyw gyfraniadau cyflogai a wnewch chi yn seiliedig ar y tâl mamolaeth statudol a gewch chi. Dywedwch wrthym ni yn ysgrifenedig os ydych chi am wneud iawn am unrhyw ddiffyg yng nghyfraniadau cyflogai.

5 Dychwelyd i'r Gwaith

5.1 Eich Dyddiad Dychwelyd

Oni bai eich bod yn dweud fel arall wrthym, disgwylir i chi ddychwelyd i'r gwaith y diwrnod gwaith nesaf ar ôl eich absenoldeb mamolaeth. Os na allwch weithio oherwydd eich bod yn sâl neu wedi'ch anafu, bydd angen i chi gymryd absenoldeb salwch.

Os na fyddwch yn dychwelyd i'r gwaith pan gytunwyd ac nad ydych yn cymryd absenoldeb salwch, byddwn yn cofnodi unrhyw ddiwrnodau ychwanegol i ffwrdd fel absenoldeb heb awdurdod. Os penderfynwch beidio â dychwelyd i'r gwaith, bydd angen i chi ymddiswyddo trwy roi rhybudd, fel y nodir yn eich contract cyflogaeth.

5.2 Newid Eich Dyddiad Dychwelyd

Rhaid i chi roi o leiaf wyth wythnos o rybudd i ni os ydych chi am ddychwelyd i'r gwaith cyn diwedd eich absenoldeb mamolaeth. Os na fyddwch chi'n rhoi o leiaf wyth wythnos o rybudd, gall eich rheolwr ohirio eich dychweliad i'r gwaith hyd at wyth wythnos arall, lle mae rheswm da.

5.3 Dychwelyd i'ch Swydd

Mae gennych yr hawl i ddychwelyd i'r un swydd os byddwch yn dychwelyd i'r gwaith ar ôl absenoldeb mamolaeth arferol. Os byddwch yn dychwelyd i'r gwaith ar ôl absenoldeb mamolaeth ychwanegol ac na allwn gynnig yr un rôl i chi, byddwn yn cynnig swydd amgen addas arall yn lle. Rhaid i'r swydd amgen fod â thelerau ac amodau tebyg neu well o'i gymharu â'ch rôl bresennol.

5.4 **Gofyn am Newid i'ch Patrwm Gwaith**

Mae gennych hawl i ofyn am batrwm gwaith newydd (yn amodol ar feini prawf cymhwysedd). I gael rhagor o wybodaeth, darllenwch ein polisi gweithio hyblyg.

6 **Eich Iechyd a Diogelwch**

6.1 **Asesiad Risg**

Yn ystod eich beichiogrwydd ac ar ôl i chi ddychwelyd i'r gwaith, efallai y bydd angen i chi osgoi neu gyfyngu ar rai gweithgareddau gwaith er mwyn amddiffyn eich iechyd a'ch diogelwch. Efallai y bydd eich rheolwr yn gallu eich helpu i aildrefnu eich gwaith neu efallai y bydd yn gofyn i chi wneud gwaith gwahanol i ddarparu ar gyfer hyn.

Mewn achosion eithriadol, efallai y bydd angen i ni gymryd camau eraill, er enghraifft, gwaharddiad ar sail feddygol.

Unwaith i chi ddweud wrth eich rheolwr am eich beichiogrwydd, byddan nhw'n trafod materion iechyd a diogelwch gyda chi. Bydd eich rheolwr yn cwblhau asesiad risg gyda chi, a byddwch chi'n cytuno ar unrhyw gamau gweithredu. Bydd eich rheolwr yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd gyda chi drwy gydol eich beichiogrwydd i adolygu'r asesiad. Os oes gennych unrhyw bryderon, codwch y rhain gyda'ch rheolwr.

6.2 **Cyfleusterau Gorffwys a Bwydo ar y Fron**

Rydym yn darparu lle lle gallwch fynd i orffwys yn ystod beichiogrwydd neu fwydo ar y fron neu odro ar ôl i chi ddychwelyd i'r gwaith. Siaradwch â'ch rheolwr am hyn.

7 **Diswyddo**

Efallai y bydd gennych hawl i gyfnod estynedig o amddiffyniad rhag diswyddo, lle byddwch yn gymwys yn awtomatig i gael cynnig cyflogaeth amgen addas yn hytrach nag eraill, os caiff eich rôl ei diswyddo. Mae'r amddiffyniad yn dechrau pan fyddwch yn ein hysbysu am eich beichiogrwydd ac yn dod i ben naill ai:

- 18 mis o ddyddiad geni eich plentyn, pan fydd eich sefydliad neu reolwr wedi hysbysu am y geni cyn diwedd y cyfnod absenoldeb mamolaeth, neu
- 18 mis o'r dyddiad dyledus lle na chafodd ei hysbysu, neu
- yn y sefyllfa anodd o ddioddef gamesgoriad, pythefnos o'r adeg y digwyddodd y gamesgoriad. Yn achos gamesgoriad ar ôl 24 wythnos o feichiogrwydd, mae'r rheolau ar dâl mamolaeth ac absenoldeb uchod yn berthnasol.

8

Diogelu Data

Wrth reoli eich absenoldeb a'ch tâl mamolaeth, rydym yn prosesu data personol a gesglir o dan ein polisi diogelu data. Rydym yn storio data yn ddiogel, a dim ond staff sy'n rheoli eich absenoldeb a'ch tâl fydd â mynediad at y wybodaeth hon.

I gael gwybod mwy, darllenwch ein polisi diogelu data.